

Nem sérti az Alapjogi Chartát az a szabály, amely szerint a *ne bis in idem* elvének a schengeni térségen belüli alkalmazása megköveteli, hogy a valamely tagállamban kiszabott büntetés már végrehajtott legyen, vagy végrehajtása folyamatban legyen

Amennyiben a büntetés főbüntetésként kiszabott szabadságvesztés-büntetésből és pénzbüntetésből áll, nem elegendő csupán a pénzbüntetés végrehajtása ahhoz, hogy a szankció végrehajtottnak legyen tekinthető

A Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló Egyezmény (a továbbiakban: Schengeni Végrehajtási Egyezmény) értelmében az ellen a személy ellen, akinek cselekményét valamely tagállamban jogerősen elbírálták, azonos tények alapján más tagállamban nem lehet büntetőeljárást indítani (a *ne bis in idem* elve). Mindazonáltal a Schengeni Végrehajtási Egyezmény pontosítja, hogy ez az elv csakis akkor alkalmazandó, ha a kiszabott büntetést végrehajtották, annak végrehajtása folyamatban van, vagy az ítélet meghozatalának helye szerinti állam jogszabályainak értelmében azt többé már nem lehet végrehajtani (a továbbiakban: végrehajtási feltétel). Az Európai Unió Alapjogi Chartája a *ne bis in idem* elvét úgy fogalmazza meg, hogy nem utal kifejezetten erre a feltételre.¹

Zoran Spasic szerb állampolgár ellen Milánóban 2009-ben elkövetett csalás miatt eljárást indítottak Németországban (ugyanis egy magánszemélytől 40 000 eurót csalt ki úgy, hogy annak kisebb címletű bankjegyeit később hamisnak bizonyult 500 eurós bankjegyekre váltotta). Ezzel egyidejűleg Z. Spasicot ugyanezen bűncselekményért egy év szabadságvesztés-büntetésre és 800 euró pénzbüntetésre ítélték Olaszországban. Z. Spasic, aki egy más bűncselekményért kiszabott szabadságvesztés-büntetését töltötte Ausztriában, a pénzbüntetést kifizette, szabadságvesztés-büntetését azonban még nem hajtották végre.

A Németország által kibocsátott európai elfogatóparancs alapján az osztrák hatóságok Z. Spasicot átadták a német hatóságoknak. Z. Spasic az Olaszországban elkövetett csalás büntetével kapcsolatos ítéletre várva, előzetes letartóztatásban van Németországban 2013 vége óta. Z. Spasic azzal érvel, hogy a *ne bis in idem* elve értelmében ugyanazon tények alapján nem vonható eljárás alá, mivel Olaszországban vele szemben már hoztak jogerős és végrehajtható ítéletet. A német hatóságok szerint a Schengeni Végrehajtási Egyezményre tekintettel a *ne bis in idem* elve nem alkalmazandó, mivel a szabadságvesztés-büntetést még nem hajtották végre Olaszországban. Z. Spasic ezzel szemben arra hivatkozik, hogy a Schengeni Végrehajtási Egyezményben meghatározott végrehajtási feltétel jogszerűen nem korlátozhatja az Alapjogi Charta hatályát, és hogy szabadlábba kell helyezni, hiszen a 800 euró pénzbüntetést kifizette, így a kiszabott büntetés végrehajtottnak tekintendő.

A Bíróság a mai napon kihirdetett ítéletében az Oberlandesgericht Nürnberg előzetes döntéshozatali kérelme alapján megállapítja, hogy a Schengeni Végrehajtási Egyezményben foglalt kiegészítő jellegű végrehajtási feltétel a ***ne bis in idem* elve olyan korlátozásának minősül, amely összeegyeztethető az Alapjogi Chartával.** A *ne bis in idem* elvét illetően ugyanis, a Chartára vonatkozó magyarázatok kifejezetten hivatkoznak a Schengeni Végrehajtási Egyezményre, éppen ezért ez utóbbi jogszerűen korlátozza a *ne bis in idem* Chartában biztosított elvét. Egyébiránt a Bíróság megállapítja, hogy a Schengeni Végrehajtási Egyezményben

¹ A Charta 50. cikke.

megfogalmazott végrehajtási feltétel nem kérdőjelezi meg a *ne bis in idem* elvét, mint olyat, hiszen e feltétel célja csupán annak elkerülése, hogy a valamely tagállamban már jogerősen elítélt személyek kitérjenek a büntetés végrehajtása alól. Végül, a Bíróság álláspontja szerint a végrehajtási feltétel a kitűzött céllal arányos (a magas szintű biztonság biztosítása a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségben) és nem haladja meg az elítélt személyek büntetlenségének elkerüléséhez szükséges mértéket.

Egyébiránt a Bíróság megállapítja, hogy amennyiben főbüntetésként szabadságvesztés-büntetést és pénzbüntetést szabnak ki (mint Z. Spasic esetében), **nem elegendő csupán a pénzbüntetés végrehajtása ahhoz, hogy a szankció a Schengeni Végrehajtási Egyezmény értelmében végrehajtottnak legyen tekinthető.** E tekintetben a Bíróság megjegyzi, hogy bár a Schengeni Végrehajtási Egyezmény úgy rendelkezik, hogy „**a** büntetésnek” végrehajtottnak kell lenni, vagy végrehajtásának folyamatban kell lenni, ez a feltétel arra a helyzetre is vonatkozik, amikor **két** főbüntetést szabtak ki. Minden más értelmezés a *ne bis in idem* elve Schengeni Végrehajtási Egyezményben meghatározott értelmének kiüresedéséhez vezetne, és gátolná az Egyezmény hatékony alkalmazását. Mivel Z. Spasic kizárólag a pénzbüntetést fizette meg, az egy év szabadságvesztés-büntetést azonban még nem töltötte le, a Bíróság megállapítja, hogy a Schengeni Végrehajtási Egyezményben meghatározott végrehajtási feltétel rá nézve nem teljesül.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499